

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a Szabó Antal Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabó Antal ügyvéd) által képviselt **felperesnek** a dr. Szabó Gábor ügyvéd által képviselt **I.r.**, valamint a Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pigler Csaba ügyvéd) által képviselt **II.r. alperes** ellen **közjegyzői okirat érvénytelensége megállapítása** iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2007. november 29. napján kelt 9.G.40.065/2007/21. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét - a per főtárgya tekintetében - helybenhagyja, míg az elsőfokú perköltség összegét leszállítja és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II.r. alperesnek - személyenként - 1.800.000 - 1.800.000,- (Egymillió-nyolcszázezer - Egymillió-nyolcszázezer) Ft elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II.r. alperesnek - személyenként - 900.000 - 900.000,- (Kilencszázezer - Kilencszázezer) Ft másodfokú perköltséget, viselje továbbá a fellebbezésével felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes 2003. augusztus 26. és 2003. november 20. napján kelt, a II.r. alperessel megkötött kezességi szerződésekkel készfizető kezességet vállalt a perben nem álló "B" II.r. alperessel szembeni - együttesen - 77.781.677,-Ft tartozásáért. A kezességi szerződések azonos 3. pontja szerint, amennyiben az adós a tartozását és annak járulékait az esedékessé váláskor nem fizeti meg, a II.r. alperes jogosult a kölcsönszerződés felmondását követő 40. naptól a meg nem fizetett összeget a felperes bárhol vezetett, bármely bankszámlájával szemben érvényesíteni. A kezesi szerződések 5. pontja szerint a szerződések határozott időre szólnak, a felperes kezesi helytállási kötelezettsége a szerződések 3. pontjába foglalt „igénybevételi lehetőség” kezdő időpontjától számított 30. napon megszűnik.

A felperes meghatalmazott alkalmazottjai és a II.r. alperes képviselői 2005. május 2-án "A" ... közjegyző előtt folyószámla hitelszerződést, valamint hitelszerződést kötöttek. Ebben a felek kikötötték, hogy a II.r. alperes a hitelszerződésekben meghatározott hitelösszegeket abban az esetben tartja a felperes rendelkezésére, amennyiben a felperes "B" fennálló, felmondott és lejárt tartozásaiért vállalt készfizető kezességeire vonatkozó közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot tesz, és azt a II.r. alperes elfogadja. A ... közjegyző elkészítette ennek a tartozáselismerő és kötelezettségvállaló egyoldalú nyilatkozatnak a közjegyzői okirat tervezetét is, azonban ekkor a felperes jelenlévő alkalmazottai - erre irányuló felhatalmazás hiányában - azt nem írták alá, viszont tájékoztatták a felperes vezérigazgatóját, hogy a II.r. alperes a hitel folyósítása feltételeként a közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kezesi nyilatkozat megtételét támasztotta. A ... közjegyző által elkészített egyoldalú nyilatkozat tervezete - tartalmában - azonos volt a II.r. alperes által az ügyletkötéshez előkészített tartozáselismerő és kötelezettségvállaló egyoldalú nyilatkozat tervezetével. Ennek 5. pontja szerint a felperes "B" adós lejárt tartozásaiért vállalt készfizető kezessége határozatlan időre szól, azzal, hogy helytállási kötelezettsége azon időpontban szűnik meg, mikor a II.r. alperes teljes követelése maradéktalanul megtérül.

A felperes a tartozáselismerő és kötelezettségvállalást tartalmazó egyoldalú nyilatkozat közjegyzői okiratba foglalásával az I.r. alperest bízta meg, akinek az okirat elkészítéséhez - e-mail-ben - változtatás nélkül megküldte a ... közjegyző által már elkészített közjegyzői okirat tervezetét. Az I.r. alperes a részére megküldött okirat-tervezet nyilatkozati tartalmát nem változtatta meg, csupán annak fejrészét és záradékát írta át a saját nevének és hivatali helyiségének feltüntetésével.

A felperes képviseletében "C" elnök-vezérigazgató 2005. május 6. napján írta alá az I.r. alperes által ilyen módon elkészített 135/2005. számú egyoldalú tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot, melynek 5. pontja szerint a felperes készfizető kezessége határozatlan időre szól, azzal, hogy a helytállási kötelezettsége akkor szűnik meg, amikor a bank teljes követelése maradéktalanul megtérül. A közjegyzői okirat aláírásánál jelen volt "D", a felperes vezető jogtanácsosa is.

A II.r. alperes az egyenes adóssal kötött kölcsönszerződések felmondását követően, 2005. szeptember 22-én a felperest 86.788.135,-Ft megfizetésére szólította fel, majd 2005. október 13-án és 17-én a felperes bankszámlájáról inkasszóval 77.781.677,-Ft-ot szedett be.

Ezt követően a felperes a II.r. alperessel szemben a Fővárosi Bíróság előtt két keresetet terjesztett elő, részben az inkasszóval beszedett összeg visszafizetése, részben a 2005. május 6. napján kelt kezesi szerződésmódosítás érvénytelensége megállapítása iránt. A 2005. október 19. napján kelt keresetében a felperes arra figyelemmel kérte kötelezni az alperest az inkasszóval beszedett összeg visszafizetésére, mert álláspontja szerint a kezesi helytállási kötelezettsége az igénybevételi lehetőség kezdő napjától számított 30. napon megszűnt, illetve a Ptk. 276. §. (2) bekezdése alapján a kezesi kötelezettségétől szabadult. A 2007. május 30. napján kelt, G.40.912/2007. szám alatt érkeztetett keresetében a kezesi szerződés módosítása érvénytelenségének megállapítását kétirányú jogi érveléssel kérte. Egyrészt

azért, mert a módosításra irányuló egyoldalú nyilatkozatot tartalmazó 2005. május 6. napján kelt közjegyzői okirat a Ktv. 131. §. (1) bekezdése szerint nem minősül közokiratnak, mivel a közjegyző eljárása során sértette a Ktv. 120. §. (1) bekezdés b.), c.) pontjait, illetve a 3. §. (2) bekezdését. Másrészt arra hivatkozással, hogy az alperes üzletszabályzatában kikötött alakszerűségi feltétel (az írásba foglalás) mellőzése hiányában a szerződésmódosítás a Ptk. 217. §. (2) bekezdése szerint érvényesen nem jött létre.

Jelen perbeli keresetében a felperes annak megállapítását kérte, hogy a 2005. május 6. napján kelt, az I.r. alperes által kiállított közjegyzői okirat a Ktv. tételesen megjelölt rendelkezéseibe ütközik, ezért az a Ktv. 131. §. (1) bekezdése szerint nem közokirat. A II.r. alperest ennek a megállapításnak a tűrésére kérte kötelezni.

Kereseti álláspontja szerint a közjegyzői okirat aláírásakor az I.r. alperesnek nem állt rendelkezésére a két korábbi, felperes által megkötött készfizető kezesi szerződés, ezért a közjegyzői okirat - a korábbi kezesi szerződések tartalmától eltérően - tévesen határozatlan időre szóló készfizető kezességről szól. Az I.r. alperes az okirat elkészítésekor a Ktv. 120. §. (1) bekezdés b.), c.) pontjai alapján nem tájékoztatta a felperest az egyoldalú nyilatkozat jogkövetkezményeiről, arról, hogy a korábbi határozott idővel szemben az okiratban határozatlan időtartamú készfizető kezességvállalás kerül feltüntetésre. Így az I.r. alperes nem tett eleget a Ktv. 3. §. (2) bekezdésében meghatározott figyelemfelhívási kötelezettségének sem. Emiatt az elkészült közjegyzői okirat sértette a Ktv. 113. §-át, 115. §. (1) bekezdését és 118. §-át is, mivel nem a valóságnak megfelelően és világosan tartalmazta a felperes szervezeti képviselőjének nyilatkozatát, valamint a szükséges okirati mellékleteket (a korábbi kezességi szerződéseket) ahhoz nem fűzték hozzá.

Kifejtette, hogy a korábbi kezesi szerződések és a 2005. május 6. napján kelt közjegyzői okirat 5. pontja közötti ellentmondást az I.r. alperes maga is észlelte, melynek következményeként a felperes felhívására az okiratot a 2006. szeptember 15. napján kelt közjegyzői okirattal „de facto kijavította”, amikor a felperes szervezeti képviselője újabb egyoldalú nyilatkozatát okiratba foglalta. E szerint a 2005. május 6. napján kelt közjegyzői okiratba a korábbi kezességi szerződésektől eltérő, téves tartalmú nyilatkozat került okiratba foglalásra, így a szervezeti képviselő úgy nyilatkozott, hogy a felperes készfizető kezessége - a korábbi kezességi szerződések 5. pontjának megfelelően - határozott időre szól.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását indítványozták.

Az I.r. alperes azzal védekezett, hogy a közjegyzői okirat elkészítésével való megbízásakor a felperes vezető jogtanácsosa átadta részére a II.r. alperes által már elkészített egyoldalú nyilatkozat tervezetét, melyet a II.r. alperes kért közjegyzői okiratba foglalni. Ennek tartalmát a ... közjegyző foglalta közjegyzői okirat-tervezetbe, melyet a felperes jogi osztálya küldött meg a részére. A felperes a korábbi tervezetek változatlan közjegyzői okiratba foglalásával bízta meg, így nem állhatott fenn a Ktv. 121. §-a szerinti olyan aggályos körülmény, melyre a Ktv. 3. §. (2) bekezdése alapján a felperes figyelmét fel kellett volna hívnia. A 2005. május 6. napján kelt közjegyzői okirat elkészítésénél az elkészült okiratot felolvasta, azt átolvasásra át is adta a felperes szervezeti képviselőjének és jelenlévő

jogtanácsosának, egyben tájékoztatta a felperest - az okiratból kitűnően - a jogügylet lényegéről és jogkövetkezményeiről. Hangsúlyozta, hogy attól, hogy a felperes nem azt a nyilatkozatot tette meg közjegyzői okiratban foglaltan, mint amelyet eredetileg szándékában állt, még nem jelenti azt, hogy a közjegyzői okirat érvénytelen eljárásban készült volna. Ugyanakkor a közjegyzői okiratot nem javította ki, csak a felperes képviselője egyoldalú nyilatkozatot módosító nyilatkozatát foglalta írásba. Kifejtette, hogy a Ktv. nem várja el a közjegyzőtől, hogy az előtte megtett jognyilatkozat történeti és jogi előzményeit ismerje.

A II.r. alperes azzal érvelt, hogy a közjegyzői okirat kiállítása során a felperes egyoldalú nyilatkozatot tett, melynek során az I.r. alperesnek nem kellett ismernie a felperes korábbi kezességi szerződéseinek tartalmát, így nem kellett vizsgálnia az egyoldalú nyilatkozat azoknak való megfelelését. Rámutatott, hogy a felperes nem tévedhetett a 2005. május 6. napján kelt nyilatkozata tartalmában, mivel a II.r. alperes más jogviszonyban éppen azzal a feltétellel tartotta a hitelkeretet a felperes rendelkezésére, hogy **"B"** adósságáért határozatlan időre vállal a felperes kezességet. A felperes pedig a 2005. május 6. napján kelt egyoldalú nyilatkozatát közölte a II.r. alperessel, így az újabb, 2006. szeptember 15. napján kelt nyilatkozata a korábbi hatályát nem érinti.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felperest az I-II.r. alperes javára személyenként 2.533.450,-Ft + ÁFA - 2.533.450,-Ft + ÁFA perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában megállapította, hogy az I.r. alperes a perbeli közjegyzői okirat írásbafoglalásakor nem sértette meg a Ktv. 120. §. (1) bekezdés b.), c.) pontjait, mivel annak során a felperest tájékoztatta a jogairól és kötelezettségeiről, az okiratba foglalt jogügylet lényegéről. Tekintve, hogy a felperes nem mutatta be az I.r. alperesnek az okiratba foglalást megelőzően az általa kötött kezességi szerződéseket, így az I.r. alperes nem győződhetett meg a felperes korábbi kötelezettségvállalása határozott-idejűségéről. Rámutatott, hogy az I.r. alperes nem követett el mulasztást azzal, hogy a kezességvállalási szerződést nem kérte be a felperestől, mivel ilyen kötelezettséget a Ktv. nem ró rá. Nem sértette az I.r. alperes eljárása a Ktv. 3. §. (2) bekezdését sem, mivel a perbeli ügyletnél semmiféle aggályos körülmény nem állt fenn. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes szervezeti képviselője a közjegyzői okirat elkészítésénél jogi képviselővel járt el, aki szintén megismerte a közokirat tartalmát, ám de ellenvetéssel sem ő, sem pedig a szervezeti képviselő nem élt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést az elsőfokú bíróság ítélete megváltoztatása és a keresetének való helyt adás iránt.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság a tényállást iratellenesen állapította meg és abból helytelen jogi következtetéseket vont le. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényeket azért tartotta iratellenesnek, mert az elsőfokú ítélet nem tartalmazza azt, hogy 2005. május 2-án a ... közjegyző irodájában közölte a II.r. alperes azt, hogy a felperes részére történő hitelfolyósításnak van egy további addig nem közölt feltétele, mégpedig a **"B"** adós tekintetében két nyilatkozat. Iratellenes az a ténymegállapítás is az elsőfokú ítéletben, hogy

az I.r. alperes tájékoztatta volna a felperes képviselőjét a jogügylet lényegéről és jogkövetkezményeiről, mivel arra nem hangzott el tájékoztatás, hogy milyen jogkövetkezményei vannak annak, ha valaki a határozott időre szóló kötelezettségvállalását határozatlan időre változtatja. Az I.r. alperesnek annak ellenére nem álltak rendelkezésre a kezességi szerződések, hogy a 2005. május 6. napján kelt közjegyzői okiratban azok tartalmára hivatkozás van. Iratellenes az a megállapítás is, hogy a felperest közjegyzői okirat aláírásánál jogtanácsosa képviselte volna, mivel 2005. május 6. napján a felperes elnöke-vezérigazgatója jelent meg nyilatkozata közjegyzői okiratba foglalása érdekében, így **"D"** „de iure nem volt jelen” a ... közjegyző irodájában, illetve az I.r. alperes közjegyzői irodájában sem.

A fellebbezésben a felperes vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását is, hogy a 2005. május 6. napján kelt közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatot a II.r. alperes elfogadta volna. Ugyanis a felperes, valamint a II.r. alperes között létrejött kezességi szerződések szerint alkalmazandó II.r. alperesi üzletszabályzat I. fejezet 1.4.6.1. pontja szerint „mind a bank, mind az ügyfél az egymásnak szóló értesítéseket, megbízásokat, üzeneteket - eltérő megállapodás hiányában - a szerződéseket minden esetben köteles írásba foglalni. (...)” Így a Ptk. 217. §. (2) bekezdéséből következően a II.r. alperes ráutaló magatartással érvényesen nem fogadhatta el a felperes szerződésmódosítást tartalmazó egyoldalú nyilatkozatot.

A felperes fellebbezésében - vitatva az elsőfokú bíróság jogi következtetését - megismételte az elsőfokú eljárásban már előadott azon érvelését, hogy az I.r. alperesnek a Ktv. 120. §. (1) bekezdése alapján a felperest tájékoztatnia kellett volna egyoldalú nyilatkozata jogkövetkezményeiről, melynek csak úgy tehetett volna eleget, amennyiben rendelkezésére állnak a korábbi kezesi szerződések. Álláspontja szerint az, hogy a korábbi szerződési kikötéstől eltérve a felperes határozatlan időre vállalt készfizető kezességet, olyan eltérés, amely nyilvánvalóan jogvitát kiváltó ok, ezért arról az I.r. alperesnek a Ktv. 3. §. (2) bekezdése alapján a felperest tájékoztatnia kellett volna. Fellebbezésében újólal hivatkozott a Ktv. 3. §. (1) bekezdésére, melyből, illetve a Ktv. 3. §. (2) bekezdéséből és 120. §. (1) bekezdés b.), c.) pontjaiból azt a következtetést vonta le, hogy az I.r. alperesnek a közjegyzői okirat elkészítését megelőzően be kellett volna szereznie a megelőző kezesi szerződéseket.

Rámutatott, hogy **"D"** a felperes nevében a közjegyzői okirat elkészítése során meghatalmazást nem csatolt, ezért annak során a felperes nem jogi képviselővel járt el. A Ktv. pedig nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely szerint a közjegyzőt terhelő kötelezettségek áthárulnának a félre, amennyiben nevében jogi képviselő jár el.

Fellebbezésében vitatta az alperesek részére az elsőfokú bíróság által megállapított - ügyvédi munkadíjból álló - perköltség összegét is.

A felperes a fellebbezési tárgyaláson az egyéb megállapítási kereset előterjesztéséhez szükséges jogvédte érdekét abban jelölte meg, hogy a közjegyzői okirat jogszabályba ütközésének, a közokirat érvénytelenségének megállapításával az okiratba foglalt egyoldalú nyilatkozat sem érvényes, mivel az elkészült okirat a magánokirat követelményeinek sem

felel meg. Ennek eredményeként a felperes visszakövetelheti a II.r. alperestől az inkasszóval behajtott összeget.

Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítélete helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Ellenkérelmében kiemelte, hogy a felperes vezető jogtanácsosa a ... közjegyző előtti, valamint a perbeli közjegyzői okirat írásbafoglalása során történő eljárásánál nem annak volt jelentősége, hogy közjegyzői okirat aláírására rendelkezett-e meghatalmazással, hanem annak, hogy a felperes érdekében, az ügyek érdemi intézésében, a felolvasottak értelmezésében részt vett. Kifogásolta a fellebbezést a tekintetben, hogy az nem tulajdonít jelentőséget annak a ténynek, hogy a közjegyzői okirat a felperes által rendelkezésre bocsátott tervezet alapján készült, valamint annak, hogy a kezességvállaló nyilatkozat időtartama nem tévedés folytán, hanem hitelnyújtási feltételként került okiratba foglalásra. Vitatta, hogy a közjegyzőnek a nem ismert és előtte nem lévő okirattal való összehasonlítás is kötelezettsége lenne. Rendeltetésellenes joggyakorlásnak nevezte, hogy a felperes a közjegyző hibájának rója fel az olyan nyilatkozat elkészítését, melynek aláírásakor a nyilatkozattevő nem számolt annak következményeivel, és melyből úgy próbál menekülni, hogy magát a nyilatkozatot kívánja jogszabálysértőnek nyilvánítani. Az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét a per tárgyának értékéhez és az érdekében eljáró jogi képviselő munkájához igazodónak nevezte.

A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében (Gf.5.) az elsőfokú ítélet helybenhagyását és felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Vitatta a fellebbezés iratellenességre vonatkozó hivatkozásait, rámutatva, hogy a felperes lényegtelen, vagy az elsőfokú ítéletben szereplő tények hiányát kifogásolja. Változatlanul fenntartotta azon álláspontját, hogy a tartozáselismerő egyoldalú nyilatkozat okiratba foglalásakor az I.r. alperesnek nem kellett beszereznie a korábbi kezési szerződéseket. Nem feladata a közjegyzőnek annak vizsgálata, hogy a nyilatkozat megtétele a nyilatkozattevő érdekében áll-e, avagy sem. A felperes egyoldalú nyilatkozata elfogadásával kapcsolatban rámutatott, hogy ez megtörtént, míg az elfogadás alakszerűsége vonatkozásában úgy érvelt, hogy felperes keresete nem érinti a kezességi szerződéseket, arra a felperes további eljárásokat indított. Kérte az elsőfokú bíróság által megállapított perköltséget is helybenhagyni.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az általa megállapított - iratellenességtől mentes - tényállás alapján helytállóan utasította el a felperes keresetét. A másodfokú bíróság tehát a megyei bíróság érdemi jogkövetkeztetésével egyetért; azzal, hogy jelen esetben már az úgynevezett egyéb megállapítási kereset előterjesztésének törvényi feltételei sem álltak fenn.

A Pp. 123. §-ának második fordulata szerint megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása érdekében szükséges és a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem

követelhet. Az egyéb megállapítási kereset annak tisztázására irányul, hogy a felek között fennáll-e (avagy: nem áll fenn) a vitatott tény, illetve jogviszony. A Pp. 123. §-ában foglalt törvényi feltételeknek együttesen kell fennállniuk, azokat a bíróságoknak hivatalból kell vizsgálniuk. Az említett törvényi feltételek vizsgálata ugyan az elsőfokú eljárásban elmaradt, de mindez az elsőfokú ítélet érdemi helytállóságát nem érintette.

A másodfokú eljárásban a Pp. 123. §-ának feltételeit vizsgálva megállapítható, hogy a felperes az I.r. alperestől - nem vitásan - teljesítést nem igényelhet. Ugyanakkor a jogvédelem szükségességének fennálltát - az egyöntetű bírói gyakorlat szerint - szigorúan kell vizsgálni. Így olyan tényre és jogra vonatkozóan, amelyre védekezésként lehet hivatkozni, a jogvédelem szükségességének hiányában nincs helye megállapítási kereset előterjesztésének. (BH 1985/195., BH 2005/146.)

Jelen esetben a fellebbezési tárgyaláson a felperes a megállapítási keresettel elérni kívánt jogvédelem érdekét abban jelölte meg, hogy a 2005. május 6. napján kelt közjegyzői okirat jogszabályba ütköző voltának (érvénytelenségének) megállapításával a közokiratba foglalt egyoldalú nyilatkozata (Ptk. 199. §.) sem érvényes, így a II.r. alperestől visszakövetelheti az általa inkasszóval beszedett összeget. A felperes állított jogainak megóvásához ez a perbeli keresettel igényelt megállapítás azonban nem szükséges, mivel a felperes a Fővárosi Bíróság előtt megindított külön perben kérte a közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú nyilatkozattal módosított kezesi szerződés érvénytelensége megállapítását, - részben - arra hivatkozással, hogy a közjegyzői okirat a Ktv. 131. §. (1) bekezdése alapján nem közokirat, ugyanis a közjegyző megsértette a Ktv. 120. §. (1) bekezdés b.) c.) pontjait, illetve a 3. §. (2) bekezdését. Mint ahogy olyan tényre, amelyre - más perben - védekezésként lehet hivatkozni, olyan tényre sem indítható külön megállapítási kereset, amelyre az egyébként megindított érvénytelenség megállapítása iránti perben a jogvédelmet igénylő kereseti kérelme jogi érveléseként, az azt alátámasztandó jogi tényként hivatkozik. A megállapítási kereset feltételeinek hiányában így a kereset alaptalan.

Az említettektől függetlenül az ítéletábra egyetért az elsőfokú bíróság azon érdemi állásfoglalásával, hogy a 2005. május 6. napján kelt közjegyzői okirat elkészítésekor az I.r. alperes nem sértette meg a Ktv. keresetben megjelölt jogszabályhelyeit, így a 120. §. (1) bekezdés b.), c.) pontjait és a 3. §. (2) bekezdését sem. Az elsőfokú bíróság helytállóan emelte ki azt a tényt, hogy az I.r. alperest nem terhelhette tájékoztatási kötelezettség a felperes kezességvállalása időtartamának megváltozásáról, mivel a felperes kötelezettsége korábbi terjedelmét az I.r. alperessel nem közölte. Így az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan érvelt azzal, hogy eljárása során nem volt összehasonlítási kötelezettsége az általa nem ismert korábbi kezességi szerződéssel. Az elsőfokú bíróság nem iratellenesen, hanem az eljárás során vitássá nem vált tartalmú közjegyzői okirat alapján állapította meg azt is, hogy az I.r. alperes a közjegyzői okirat elkészítése során a felolvasást követően tájékoztatta a nyilatkozatot tevő felperesi szervezeti képviselőt a jogügylet következményeiről, melyet a szervezeti képviselő személyes előadásában maga is megerősített. (21. tjk. 3. oldal 4. bekezdés)

Szintén nem iratellenes az a megállapítás sem, hogy a közjegyzői okirat elkészítésénél a felperes jogi képviselővel, vezető jogtanácsosával járt el. Ugyan a közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot a felperes nevében nem a jogtanácsos tette, így meghatalmazását sem kellett csatolnia az okirathoz a Ktv. 132. §. (1) bekezdése alapján. Viszont kétségtelen, hogy - az 1983. évi 3. tvr (a továbbiakban: Tvr.) 5. §. (1)-(2) bekezdésben körülírt feladatkörében - a közjegyzői okirat elkészítésénél a felperes érdekében járt el, melyhez külön meghatalmazásra nem volt szüksége (Tvr. 7. §. (1) bekezdés). Ugyanakkor nem az elsőfokú bíróság, hanem a felperes hivatkozott a fellebbezésében iratellenesen arra, hogy a felperes képviselőjében eljáró vezérigazgató ne szerzett volna tudomást 2005. május 2. napját követően a II.r. alperes által igényelt határozatlan idejű kötelezettségvállalásról. Ugyanis a szervezeti képviselő már említett meghallgatása során maga adta elő a ... közjegyző előtt eljáró alkalmazottai erre vonatkozó tájékoztatását (21. tjk. 3. oldal 3. bekezdés). Annak pedig, hogy a II.r. alperes a 2005. május 6. napján kelt közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatot - írásban, avagy más módon - elfogadta-e, jelen perben nem volt jelentősége, ugyanis a szerződésmódosítás érvénytelensége iránt a felperes nem az elsőfokú bíróság, hanem a Fővárosi Bíróság előtt terjesztett elő keresetet.

Végül az ítélet tábla megjegyzi, abból, hogy a felperes közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú nyilatkozata (Ptk. 199. §.) elveszteni a közokirati jellegét (Ktv. 131. §.) még - önmagában - nem következne az okiratba foglalt jognyilatkozat érvénytelensége. Erre a következményre csak a Ptk-ban meghatározott valamely érvénytelenségi ok fennállta és bíróság általi megállapítása vezethet.

A felperes a fellebbezésében sérelmezte az elsőfokú bíróság által az alperesek javára megállapított perköltség összegét is. Az elsőfokú bíróság az alperesek jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjat - a keresetben megjelölt 77.781.677,-Ft perértékből kiindulva - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3. §. (2) bekezdés a)-b.) pontjai alapján 2.533.450,-Ft + ÁFA összegben határozta meg. A fellebbezés perköltségre vonatkozó része alapos arra nézve, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi képviselők ügyvédi munkadíja meghatározásánál nem volt figyelemmel a jogi képviselők által kifejtett tevékenységre, arra, hogy az arányban áll-e az a megállapított munkadíjjal. (R. 3. §. (6) bekezdés) Az elsőfokú eljárás mintegy félévet vett igénybe, az elsőfokú bíróság két érdemi tárgyalást tartott, melyen az alperesek képviselői megjelentek. Az I.r. alperes képviselője egy, míg a II.r. alperesé kettő érdemi okfejtéssel ellátott, mellékletekkel kiegészített beadványt terjesztett elő. Ezzel a jogi képviselői tevékenységgel pedig nem a pertárgyérték alapján - tarifaszzerűen - meghatározott ügyvédi munkadíj (R. 3. §. (2) bekezdés), hanem megfelelően csökkentett összeg áll arányban. Ezt az ítélet tábla az ÁFA-val növelt 1.800.000 - 1.800.000,-Ft-ban határozta meg.

Erre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a per fő tárgya tekintetében - a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján helybenhagyta, míg az elsőfokú perköltség összegét az említettek szerint leszállította.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján viselni tartozik a fellebbezési eljárás során felmerült perköltségét, valamint az alperesek jogi képviselőjével a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget. Ez utóbbi összegét az

ítélőtábla a R. 3. §. (2), (5)-(6) bekezdései alapján az ÁFA-val növelt 900.000 - 900.000,-Ft-ban határozta meg.

Győr, 2008. október 20. napján

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: